

Ansökan om projektmedel förstudie med fokus på tidiga rehabiliterande åtgärder i samverkan

1. Projektägare och samverkansparter

Vuxenpsykiatri Lund i samverkan med Försäkringskassan Skåne Väst, Arbetsförmedlingen, Primärvården samt Socialförvaltningen.

2. Bakgrund och beskrivning av tidigare kartläggning och problemområde

Denna ansökan avser en förstudie som bygger på en kartläggning som genomförts av Försäkringskassan Skåne Väst och Vuxenpsykiatri Lund. Förstudien är tänkt att leda fram till ett projekt där metoder med tidig rehabilitering tillsammans med effektiva samverkansformer ökar möjligheterna för individen till återgång i arbete. Ca 40 % av alla sjukskrivna är drabbade av psykiska hälsoproblem. Försäkringskassan Skåne Väst och Region Skåne genomförde mellan september 2014 och februari 2016 ett samverkansprojekt med förbättring av sjukskrivningsprocessen med stöd av Finsam93 – Sjukskrivningsprojektet. En utgångspunkt var ett antagande om höga sjukskrivningstal.

I ovan beskrivna projekt framkom tydligt, att rehabiliterande insatser inte per automatik sätts in i samband med att sjukskrivning inleds. En annan faktor som lyftes fram är att rehabiliterande insatser initieras sent i sjukskrivningsförloppet vilket försvårar processen kring återgång i arbete. I granskningen av sjukskrivningarna i specialistpsykiatri framkom att de ofta har påbörjats inom primärvården och ett samarbete mellan primärvård och psykiatri kring denna fråga är av största vikt för att tidiga rehabiliterande insatser ska kunna tillämpas.

Rutiner för samverkan med arbetsgivare saknas i dagsläget i den psykiatriska verksamheten. Involveringen av arbetsplatsen lyfts fram som en framgångsfaktor när det gäller återgång i arbete i en kunskapsöversikt gjord av Forskningsrådet för hälsa arbetsliv och välfärd. I sjukskrivningsprojektets granskning framkommer att

43 % av de sjukskrivna har en arbetsgivare. Det betyder att mer än 50 % av de långa sjukfallen saknar arbetsgivare och kan vara aktuella för samverkan med Arbetsförmedlingen och/eller Socialförvaltningen.

Utifrån ett samverkansperspektiv lyftes svårigheter kring tillgänglighet mellan parterna, kunskapsbrister kring respektive områden samt bristande timing när det gäller insatser. En projektrapport från Sjukskrivningsprojektet finns som bilaga i ansökan.

Samverkan med primärkommun, Arbetsförmedling och Försäkringskassan kan förbättras för att stödja individen med tidiga insatser för att undvika medikalisering. Primärvården har en nyckelroll då sjukskrivning med anledning av psykisk ohälsa ofta inleds på vårdcentralen. Det krävs tillgång till delvis ny kompetens och nya metoder för att möta patienten i ett tidigt skede och för att göra rätt bedömning av behov och därefter fatta beslut om vilken insats som är till nytta för patienten. Ett mer salutogent förhållningssätt inom primärvården kan påverka samverkande myndigheters förutsättning att medverka till tidig återgång till sysselsättning, arbete eller studier.

Processen kring sjukskrivning och rehabilitering kan effektiviseras. Ny metodik för tidig rehabiliterande intervention i samverkan är mycket angeläget. Den statliga överenskommelsen 2016 om sjukskrivning och rehabilitering innehåller flera aktiviteter för att utveckla en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings-rehabiliterings-process. Denna förstudie och efterföljande projektansökan överensstämmer med statens intentioner.

Samordningsförbundet, Lund har tagit initiativ till flera projekt med syfte att med ännu bättre samverkan medverka till att förbättrade möjligheter för personer med psykisk ohälsa att tidigt återgå i arbete. Denna dokumentation är en viktig utgångspunkt för denna ansökan om medel för förstudier inför en eventuell projektansökan 2017.

3. Syfte

Att utveckla arbetsformer för att Primärvård, Specialistpsykiatri, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Socialförvaltningen samt arbetsgivare med inriktning på ökad effektivitet. Rehabiliterande insatserna för personer med psykisk ohälsa ska optimeras.

4. Mål

- På grundval av förstudien ska en projektansökan om projektmedel 2017 – 18 (två år) till Samordningsförbundet, Lund redovisas för beslut senast 30 november 2016.
- Öka förutsättningarna för varje individ att finna hållbara lösningar för att återfå sin arbetsförmåga och ta tillvara sina förutsättningar till egen försörjning.

Delmål

- Utforska och initiera tätare och effektivare samverkansformer med tidiga individuella insatser.
- Utveckla former för tidiga rehabiliterande insatser inkluderande fysisk träning och aktivitetsbalans.
- Utveckla former för samverkan med arbetsplatser i samband med sjukskrivning med mål att starta under hösten 2016.
- Utforska behov/möjligheter till utvecklat samarbete mellan specialistpsykiatri och vårdcentralerna.
- Utveckling av samarbetet på ledningsnivå mellan hälso- och sjukvården (primärvård och specialistpsykiatri), Socialförvaltning, Försäkringskassa och Arbetsförmedling.
- Snabbare och tidig respons mellan samverkansparterna.
- Minska medikalisering och onödig sjukskrivning.

5. Beskrivning av projektet och dess organisation

Utgångspunkten är att skapa trygghet i processen för individen samt effektivisera samarbetet om tidiga rehabiliterande insatser. Ett tydligt fokus - jämlikhet ska gälla för alla aktiviteterna.

I förstudie läggs fokus på att:

- Utforska och planera för tidiga systematiska insatser i samband med att en sjukskrivning inleds inom allmänpsykiatrisk öppen vård, Lund.
Utgångspunkten är att den enskilde patienten på ett systematiskt sätt ska erbjudas tidiga rehabiliterande insatser för att öka möjligheterna till snabb återgång i arbete. Bedömning av behovet och erbjudande av insats ska ske cirka tre månaders sjukskrivning. Insatserna ska vara riktade mot fysisk aktivitet, sociala insatser, aktivitetsbalans. Tidiga insatser från specialistpsykiatri ska inkludera fysisk träning individuellt eller i grupp. Coachande insatser gällande livsstilsfaktorer aktivitetsbalans och vardagsrevidering. Belysning stödjande åtgärder kring sociala faktorer.
- Utforma rutiner kring samarbete med arbetsgivare i samband med sjukskrivning. Kartläggning av arbetssituationen i relation till individen och möjlighet till kontakt och samverkan med arbetsgivare.
- Fortsatt utveckling av nära samarbete med Försäkringskassan med effektivt arbetssätt gentemot försöksprojekt med fasta handläggare.
- Vid behov ta fram förslag till nya samarbetsformer med Arbetsförmedlingen. Inriktning förslagsvis mot hög tillgänglighet, ökad förståelse och kunskapsnivå samt undvika dubbelarbete och parallella processer.

* Granska samarbete och vid behov ta fram förslag till nya samarbetsformer med Socialförvaltningen med inriktning mot hög tillgänglighet, ökad förståelse och kunskapsnivå samt undvika dubbelarbete och parallella processer.

* Kartlägga remissflöden utifrån specialistpsykiatri och Primärvårdens gemensamma patientgrupp och ta fram förslag till former för samverkan och kunskapsöverföring i relation till sjukskrivning och rehabilitering.

I projektorganisationen kan finnas en styrgrupp med verksamhetschefer/chefer och en beredningsgrupp med projektledaren som ordförande plus representanter från Lunds kommun Socialförvaltning, Primärvård, Arbetsförmedling och Försäkringskassa, samt representanter från brukarorganisationerna.

I det tidigare genomförda samverkansprojektet mellan Försäkringskassan Skåne Väst och Vuxenpsykiatri Lund har projektet haft mentor/ledningsstöd med 25 års erfarenhet som f.d. sjukvårdsdirektör. Båda parter har ansett detta vara en stor framgångsfaktor. Projektstödet till projektledare och projektledning föreslås därför fortlöpa under förstudien.

6. Förväntat resultat av förstudien

Förstudien förväntas leda fram till förslag gällande nya arbetssätt med tidiga rehabiliterande insatser i samverkan innehållande:

- Ett systematiskt arbetssätt med tidiga rehabiliterande insatser knutet till sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen för att öka möjligheterna till återgång i arbete med start 2017.
- Utformning av samverkansformer mellan arbetsgivare och vården.
- Klarlagda former för utvecklat samarbete mellan primärvård och psykiatri.
- Tydliga och enkla samarbetsformer, kommunikations- och informationsvägar mellan samverkansparterna.
- Ökad kunskap och förståelse för de olika aktörernas uppdrag.

7. Förvaltning av projektets resultat

De samverkansformer som tas fram inom ramen för förstudien/efterföljande projekt ska vara accepterade i respektive organisation på ledningsnivå samt ges förutsättningar att fortleva över tid. Ansvar för att detta sker ligger på respektive identifierad chef som har förutsättningar att fatta beslut härom. Förutsättningar för implementering i respektive organisation ska diskuteras tidigt i styrgruppen.

8. Finansiering och andra resurser

Projektledare/samordnare 9 månader: 450 000 kronor
 Angiven lönekostnad för projektledaren förutsätter heltidsuppdrag.
 Eventuellt kan uppdraget reduceras med max 20 procent.
 Besked härom meddelas inför projektstart.

Mentor/Ledningsstöd för projektledare/projektledningsgrupp
 8-10 timmar under 7 månader 80 000 kronor

Projektbudget (för utbildning, studiebesök, föreläsare) 100 000 kronor

Summa: 630 000 kronor

9. Tidplan

Förstudien genomförs med start 1 april och till och med 31 december 2016.

Eva-Lena Brönmark
Verksamhetschef